

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ**

ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗ αριθ. 580/2008

ΤΟΥ ΝΟΜΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

Ε' ΤΜΗΜΑΤΟΣ

Συνεδρίαση της 15ης Δεκεμβρίου 2008

Σύνθεση:

Πρόεδρος: Νικόλαος Μαυρίκας, Αντιπρόεδρος ΝΣΚ

Μέλη: Ιωάννης Διονυσόπουλος, Ιωάννα Καραγιανοπούλου, Παναγιώτης Παναγιωτουνάκος, Βασιλική Πανταζή, Νομικοί Σύμβουλοι.

Εισηγήτρια: Φωτεινή Δεδούση, Πάρεδρος ΝΣΚ (γνώμη χωρίς ψήφο)

Αριθ. Ερωτ: Το με αριθμό 71462/18.11.2008 έγγραφο του Γενικού Γραμματέα του Υπουργείου Εσωτερικών (Γενική Δ/ση Τοπικής Αυτοδιοίκησης, Δ/ση Τεχνικών Υπηρεσιών)

**Περίληψη
Ερωτήματος:** Ενόψει των οριζόμενων στις διατάξεις, του άρθρου 4 παρ. 10 του Ν. 1418/1984, του άρθρου 3 παρ. 6 του ΠΔ 171/1987, του άρθρου 31 παρ. 5 του Ν. 3316/2005, της παρ. 4 της με αριθμό 40700/27.7.2006 κοινής απόφασης Υπουργών ΕΣΔΔΑ και ΠΕΧΩΔΕ (ΦΕΚ Β' 1196/31.8.2006), του άρθρου 209 παρ. 4 του Ν. 3463/2006, όπως αυτή αναδιατυπώθηκε με το άρθρο 22 παρ. 3 του Ν. 3536/2007 και της με αριθμό 23957/30.4.2007 απόφασης του Υπουργού ΕΣΔΔΑ (ΦΕΚ Β' 724/8.5.2007), ποιο είναι το αρμόδιο τεχνικό συμβούλιο κατασκευών, το οποίο γνωμοδοτεί για την τροποποίηση μελέτης η οποία ανατέθηκε με τις διατάξεις του Ν. 716/1977 ή του Ν. 3316/2005.

Επί του ανωτέρω ερωτήματος το Τμήμα γνωμοδότησε, ομοφώνως, ως ακολούθως:

I. Το κανονιστικό πλαίσιο το οποίο διαμορφώνεται από τις διατάξεις που επικαλείται η ερωτώσα υπηρεσία και από κρίσιμες σχετικές διατάξεις, είναι τα ακόλουθο:

1. Σύμφωνα με το άρθρο 209 παρ. 4 του Ν. 3463/2006 «Κύρωση του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων» [(ΦΕΚ Α' 114/8.6.2006) η ισχύς του άρθρου 209 άρχισε από την 1.1.2007, σύμφωνα με το άρθρο τέταρτο του νόμου] όπως η παρ. 4 αναδιατυπώθηκε με την παρ. 3 του άρθρου 22 Ν. 3536/2007 (ΦΕΚ Α' 42/23.2.2007):

« Άρθρο 209. Προμήθειες - Υπηρεσίες – Μελέτες

1. (...) 2. (...) 3. (...) 4. Οι μελέτες των έργων και παροχής υπηρεσιών και τα τεύχη δημόσιου διαγωνισμού ανάθεσης μελετών ή παροχής υπηρεσιών του ν. 3316/2005 (ΦΕΚ 42 Α) των Δήμων, των Κοινοτήτων και των κάθε είδους Συνδέσμων τους συντάσσονται και θεωρούνται από την τεχνική υπηρεσία τους και, αν δεν υπάρχει τέτοια υπηρεσία ή αυτή αδυνατεί, από την Τεχνική Υπηρεσία Δήμων και Κοινοτήτων (Τ.Υ.Δ.Κ.).

Οι μελέτες των έργων και παροχής υπηρεσιών και τα τεύχη δημόσιου διαγωνισμού ανάθεσης μελετών ή παροχής υπηρεσιών του ν. 3316/2005 (ΦΕΚ 42 Α) των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου των Δήμων ή Κοινοτήτων, των ιδρυμάτων τους και των δημοτικών και κοινοτικών επιχειρήσεων ύδρευσης - αποχέτευσης του ν. 1069/1980 (ΦΕΚ 191 Α) και του ν. 890/1979 (ΦΕΚ 80 Α') συντάσσονται και θεωρούνται από την τεχνική υπηρεσία τους και, αν δεν υπάρχει τέτοια υπηρεσία ή αυτή αδυνατεί, από την τεχνική υπηρεσία του Δήμου ή της Κοινότητας που τα έχει συστήσει. Στην περίπτωση που η τελευταία αυτή υπηρεσία δεν υπάρχει, η σύνταξη και η θεώρηση γίνεται από την Τεχνική Υπηρεσία Δήμων και Κοινοτήτων (Τ.Υ.Δ.Κ.).

Αν η Τεχνική Υπηρεσία Δήμων και Κοινοτήτων (Τ.Υ.Δ.Κ.) αδυνατεί να συντάξει τη μελέτη, αδυναμία που βεβαιώνεται από τον Προϊστάμενο της, επιτρέπεται με ειδικά αιτιολογημένη απόφαση της

Προϊσταμένης Αρχής η ανάθεση εκπόνησης μελετών πάσης φύσης σε ιδιώτες μελετητές και ιδιωτικά γραφεία μελετών σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις.

Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης καθορίζονται τα όρια προϋπολογισμού των μελετών έργων και υπηρεσιών, πέραν των οποίων απαιτείται θεώρηση, ύστερα από γνώμη του περιφερειακού συμβουλίου δημοσίων έργων ή από την Τεχνική Υπηρεσία του Υπουργείου Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, ύστερα από γνώμη του Συμβουλίου Δημοτικών και Κοινοτικών Έργων και Θεώρησης Μελετών του ίδιου Υπουργείου.

Η εγκριτική απόφαση των μελετών, που προβλέπουν οι διατάξεις της παρ. 1 του άρθρου 37 του ν. 3316/2005, εκδίδεται από τη Διευθύνουσα Υπηρεσία.

Οι μελέτες παροχής υπηρεσιών και τα τεύχη (περιγραφή, συγγραφές υποχρεώσεων και τεχνικές προδιαγραφές) προμηθειών, για την εκτέλεση των οποίων δεν απαιτούνται, λόγω της φύσης τους, τεχνικές γνώσεις ή τεχνική εμπειρία, μπορεί να συντάσσονται από υπάλληλο της υπηρεσίας που διαχειρίζεται την πίστωση, σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις και να θεωρούνται από τον προϊστάμενο της αντίστοιχης κατά περίπτωση αρμόδιας υπηρεσίας του Ο.Τ.Α. (...)».

2. Κατ' εξουσιοδότηση του άρθρου 209 παρ. 4 του Ν. 3463/2006, εκδόθηκε η απόφαση του Υπουργού ΕΣΔΔΑ με αριθμό 23957/30.4.2007 «Όριο προϋπολογισμού δαπάνης μελετών έργων και υπηρεσιών των Ο.Τ.Α. Α', ΝΠΔΔ κλπ» (ΦΕΚ Β 724), με το άρθρο μόνο της οποίας, καθορίσθηκαν τα ακόλουθα όρια προϋπολογισμού για τον καθορισμό της τεχνικής υπηρεσίας που είναι αρμόδια για τη θεώρηση των μελετών:

«α. πέντε εκατομμύρια (5.000.000,00) ευρώ, μη συμπεριλαμβανομένου του Φ.Π.Α., το όριο προϋπολογισμού των μελετών έργων και υπηρεσιών, πέραν του οποίου απαιτείται θεώρηση από την αρμόδια Τεχνική Υπηρεσία ύστερα από γνώμη του Περιφερειακού Συμβουλίου Δημοσίων Έργων,

β. δεκαπέντε εκατομμύρια (15.000.000,00) ευρώ, μη συμπεριλαμβανομένου του Φ.Π.Α., το όριο προϋπολογισμού των μελετών έργων και υπηρεσιών των Ο.Τ.Α. Α' βαθμού πλην των Δήμων Αθήνας, Πειραιά και Θεσσαλονίκης, των Συνδέσμων τους, των Νομικών τους Προσώπων Δημοσίου Δικαίου, των Ιδρυμάτων τους και των ΔΕΥΑ του ν. 1069/1980 και του ν. 890/1979, πέραν του οποίου απαιτείται θεώρηση από την Τεχνική Υπηρεσία του Υπουργείου Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης ύστερα από γνώμη του Συμβουλίου Δημοτικών και Κοινοτικών Έργων και Θεώρησης Μελετών,

γ. είκοσι εκατομμύρια (20.000.000,00) ευρώ, μη συμπεριλαμβανομένου του Φ.Π.Α., το όριο προϋπολογισμού μελετών έργων και υπηρεσιών των Δήμων Αθήνας, Πειραιά και Θεσσαλονίκης, των Συνδέσμων στους οποίους συμμετέχουν οι ανωτέρω Ο.Τ.Α., των Νομικών τους Προσώπων Δημοσίου Δικαίου και των Ιδρυμάτων τους, πέραν του οποίου απαιτείται θεώρηση από την Τεχνική Υπηρεσία του Υπουργείου Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης ύστερα από γνώμη του Συμβουλίου Δημοτικών και Κοινοτικών Έργων και Θεώρησης Μελετών».

3. Στα άρθρα 6 παρ. 10 στοιχείο γ' και 7 παρ. 1 στοιχείο β' του Ν 2503/1997 «Διοίκηση, οργάνωση κλπ Περιφέρειας, θέματα Νομαρχ. Αυτοδ/σεων-ΟΤΑ κλπ.», όπως ισχύει, καθορίζονται ειδικότερα οι αρμοδιότητες της Τεχνικής Υπηρεσίας Δήμων και Κοινοτήτων (ΤΥΔΚ) η οποία προβλέπεται ως Τμήμα τόσο στη Διεύθυνση Τοπικής Αυτοδιοίκησης και Αποκέντρωσης της έδρας της Περιφέρειας, όσο και στις Διευθύνσεις Αυτοδιοίκησης της Περιφέρειας σε επίπεδο νομού.

Ειδικότερα, κατά τις διατάξεις αυτές:

«Άρθρο 6. Διευθύνσεις με τοπική αρμοδιότητα την Περιφέρεια

1. (...) 10. (...)

γ) Τμήμα Τεχνικής Υπηρεσίας Δήμων και Κοινοτήτων.

Ασκεί σε επίπεδο νομού ή νομαρχίας της έδρας της Περιφέρειας όλες τις αρμοδιότητες του Τμήματος Τεχνικής Υπηρεσίας Δήμων και Κοινοτήτων της Διεύθυνσης Τοπικής Αυτοδιοίκησης και Διοίκησης των

λοιπών νομών ή νομαρχιών της Περιφέρειας, όπως αυτές περιγράφονται στο άρθρο 7 παρ. 1. Επίσης, το Τμήμα εισηγείται στο Γενικό Γραμματέα για όλα τα γενικότερα θέματα που αφορούν τους Ο.Τ.Α. πρώτου βαθμού των νομών ή νομαρχιών της Περιφέρειας.

Άρθρο 7. Διευθύνσεις στους νομούς ή νομαρχίες

1. Οι αρμοδιότητες των Τμημάτων της Διεύθυνσης Τοπικής Αυτοδιοίκησης και Διοίκησης είναι:

α) (...) β) Τμήμα Τεχνικής Υπηρεσίας Δήμων και Κοινοτήτων

- Η σύνταξη και θεώρηση των μελετών, η επίβλεψη και παραλαβή των έργων των δήμων και κοινοτήτων, των συνδέσμων τους, των δημοτικών και κοινοτικών τους ιδρυμάτων, των λοιπών νομικών τους προσώπων δημοσίου δικαίου και των συμβουλίων περιοχής και όσα αφορούν στο τεχνικό μέρος των εκτελουμένων έργων προμηθειών, τεχνικών εργασιών και μεταφορών των αυτών οργανισμών. Επίσης, τα τεχνικά θέματα που αφορούν στη συντήρηση και λειτουργία των έργων και του εξοπλισμού των παραπάνω οργανισμών».

4. Σύμφωνα με το άρθρο 4 παρ. 1, 2, 3 και 5 του ΠΔ 131/1998 «Όργανα που αποφασίζουν ή γνωμοδοτούν και ειδικές ρυθμίσεις σε θέματα δημοσίων έργων αρμοδιότητας των Περιφερειών (ΦΕΚ Α` 105/19.5.1998 Διόρθ. σφαλμ. στο ΦΕΚ Α 276/1998):

«Άρθρο 4. Τεχνικό Συμβούλιο.

1. Τεχνικό Συμβούλιο για έργα περιφερειακού επιπέδου και μελέτες έργων περιφερειακού επιπέδου που εκτελούνται από τις υπηρεσίες των Περιφερειών που αναφέρονται στην παρ. 1 του άρθρου 1 του παρόντος είναι το Περιφερειακό Συμβούλιο Δημοσίων Έργων της κάθε Περιφέρειας.

2. Το Περιφερειακό Συμβούλιο Δημοσίων Έργων συγκροτείται με απόφαση του οικείου Γενικού Γραμματέα με την οποία ορίζεται και ο Πρόεδρος αυτού. Η σύνθεση του Συμβουλίου είναι η ακόλουθη:

α-γ) Τρεις τεχνικοί υπάλληλοι κατηγορίας ΠΕ με βαθμό Α` που υπηρετούν στις Διευθύνσεις της Περιφέρειας, που ορίζονται με τους αναπληρωτές τους, με την απόφαση συγκροτήσεως του Συμβουλίου.

δ) Ο Προϊστάμενος του Δικαστικού Γραφείου του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους (Ν.Σ.Κ.) της οικείας Περιφέρειας ή των Γραφείων Ν.Σ.Κ. στα Υπουργεία Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και Μακεδονίας - Θράκης για τις Περιφέρειες Αττικής και Κεντρικής Μακεδονίας, τον οποίο αναπληρώνει ο αρχαιότερος από τους Δικαστικούς Αντιπροσώπους που υπηρετεί στο Γραφείο.

ε) Ένας εκπρόσωπος του Τεχνικού Επιμελητηρίου της Ελλάδος (ΤΕΕ) που προτείνεται με τον αναπληρωτή του από το ΤΕΕ, από τα μέλη που είναι εγκατεστημένα στην έδρα των Περιφερειών και τα οποία δεν στελεχώνουν εργοληπτικές επιχειρήσεις κατασκευής δημοσίων έργων.

στ) Ο Προϊστάμενος της αρμόδιας Δ/σης για το θέμα που συζητείται κάθε φορά, που είναι και ο εισηγητής του θέματος και αναπληρώνεται σε περίπτωση κωλύματος ή απουσίας του από τον Προϊστάμενο του Τμήματος στην αρμοδιότητα του οποίου ανήκει το συζητούμενο κατά περίπτωση θέμα.

ζ) Ένας εκπρόσωπος της Τοπικής Αυτοδιοίκησης από την περιοχή αρμοδιότητας των Περιφερειών που ορίζεται από τη Διοίκηση της Κεντρικής Ένωσης Δήμων και Κοινοτήτων της Ελλάδος, με τον αναπληρωτή του.

Στις περιπτώσεις που συζητούνται θέματα προμελέτης ή μελέτης μετέχει στο Συμβούλιο και ο Προϊστάμενος της Δ/σης Περιβάλλοντος και Χωροταξίας που αναπληρώνεται από το νόμιμο αναπληρωτή του.

Εάν στην Περιφέρεια λειτουργεί Πολυτεχνική Σχολή ή αντίστοιχο Τμήμα Α.Ε.Ι., πέρα των ανωτέρω μελών μετέχει στο Συμβούλιο στις περιπτώσεις που συζητούνται θέματα προμελέτης ή μελέτης και ένα καθηγητής της Σχολής ή του Τμήματος που έχει ειδικότητας συναφή με το θέμα που συζητείται και που ορίζεται με τον αναπληρωτή του από την οικεία Σχολή ή Τμήμα.

Στις περιπτώσεις που συζητούνται στο Συμβούλιο θέματα παρατάσεως προθεσμιών ή θέματα που ρυθμίζονται στις διατάξεις του

άρθρου 4 του Ν. 2576/98 (Α` 25) μετέχει σ` αυτό και το κατά την παρ. 10 του άρθρου 11 του Π.Δ. 724/1979 οριζόμενο μέλος εργοληπτών δημοσίων έργων που προτείνεται από τις πανελλήνιες επαγγελματικές οργανώσεις τους, ενώ τα θέματα εισηγείται στο Συμβούλιο ο Προϊστάμενος της διευθύνουσας υπηρεσίας που είναι αρμόδια για το έργο στο οποίο σημειώθηκαν καθυστερήσεις».

3. Το Περιφερειακό Συμβούλιο Δημοσίων Έργων γνωμοδοτεί σε κάθε θέμα που ανάγεται στην αρμοδιότητα της Περιφέρειας και για το οποίο προβλέπεται από τις κείμενες διατάξεις γνώμη Τεχνικού Συμβουλίου, καθώς και σε θέματα που παραπέμπονται για γνωμοδότηση από το Γενικό Γραμματέα της Περιφέρειας ή τον προϊστάμενο της Διεύθυνσης Δημοσίων Έργων. Το Συμβούλιο Γνωμοδοτεί επίσης σε θέματα παρατάσεως ολικής προθεσμίας εκτελέσεως δημοσίων έργων διανομαρχιακού επιπέδου αρμοδιότητας των Περιφερειών, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 3 του άρθρου 4 του Ν. 889/79 και του άρθρου 11 του Π.Δ. 724/79 και αφορούν έργα που εκτελούνται σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν.Δ. 1266/72 καθώς και στις περιπτώσεις που η παραπομπή κριθεί σκόπιμη από την προϊσταμένη αρχή για τα έργα που εκτελούνται σύμφωνα με το Ν. 1418/84.

4.(...) 5. Κατά τα λοιπά, οι αρμοδιότητες του Περιφερειακού Συμβουλίου Δημοσίων Έργων και τα θέματα λειτουργίας του ρυθμίζονται αναλόγως από τις γενικές διατάξεις που ισχύουν για τα Τεχνικά Συμβούλια Δημοσίων Έργων της Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Έργων (ΓΓΔΕ) του ΥΠΕΧΩΔΕ».

5. Σύμφωνα με το άρθρο 1 παρ. 1 και το άρθρο 3 παρ. 6 του ΠΔ 171/1987: «Όργανα που αποφασίζουν ή γνωμοδοτούν και ειδικές ρυθμίσεις σε θέματα έργων που εκτελούνται από τους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης (ΟΤΑ) και άλλες σχετικές διατάξεις (Α` 84).

«Άρθρο 1. Έκταση Εφαρμογής.

1. Οι διατάξεις του διατάγματος αυτού έχουν εφαρμογή σε όλα τα έργα που εκτελούνται από τους Δήμους, τις Κοινότητες, τους Συνδέσμους τους, τα Δημοτικά και Κοινοτικά Ιδρύματα, τα λοιπά

Δημοτικά και Κοινοτικά Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου και τις Δημοτικές και Κοινοτικές Επιχειρήσεις των Νόμων 1069/1980 (ΦΕΚ Α` 191/1980), 890/1979) και 2234/1952 (ΦΕΚ Α` 280/1952).

2. (...)

Άρθρο 3. Ορισμοί - Διευθύνουσα Υπηρεσία - Προϊσταμένη Αρχή-Τεχνικά Συμβούλια.

1. (...)

6. "Τεχνικό Συμβούλιο" για έργα και μελέτες είναι το Νομαρχιακό Συμβούλιο Δημοσίων Έργων της κάθε Νομαρχίας, καθώς και το Συμβούλιο Δημοτικών και Κοινοτικών Έργων και Θεώρησης Μελετών του Υπουργείου Εσωτερικών».

6. Σύμφωνα με το άρθρο 4 του ΠΔ 186/1996 «Όργανα που αποφασίζουν ή γνωμοδοτούν και ειδικές ρυθμίσεις σε θέματα έργων αρμοδιότητας των Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων (Ν.Α.) και των νομικών προσώπων και επιχειρήσεών τους (ΦΕΚ Α` 145).

«Άρθρο 4. Τεχνικό Συμβούλιο

1. Τεχνικό Συμβούλιο για έργα και μελέτες που εκτελούνται από τους φορείς του παρόντος διατάγματος καθώς και από φορείς του Π.Δ. 171/87 (Α` 84), είναι το Νομαρχιακό Συμβούλιο Δημοσίων Έργων της κάθε Ν.Α. (...)».

7. Σύμφωνα με το άρθρο 56 του ΠΔ 49/1988 «Όργανισμός του Υπουργείου Εσωτερικών»:

«Άρθρο 56. Συμβούλιο Δημοτικών και Κοινοτικών Έργων και Θεώρησης Μελετών.

1. Το Συμβούλιο Δημοτικών και Κοινοτικών Έργων και Θεώρησης Μελετών αποτελείται από:

α) Τον Προϊστάμενο της Διεύθυνσης Οικονομικών Ο.Τ.Α του Υπουργείου Εσωτερικών.

β) Τον Προϊστάμενο της Διεύθυνσης Τεχνικών Υπηρεσιών του Υπουργείου Εσωτερικών.

γ) Τον Προϊστάμενο της Υπηρεσίας Συγκοινωνιακών Έργων ή Υδραυλικών Έργων ή Οικισμού του Υπουργείου Περιβάλλοντος

Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων, ο οποίος καλείται από τον Πρόεδρο του Συμβουλίου, ανάλογα με το εκάστοτε συζητούμενο θέμα.

δ) Ένα Προϊστάμενο Διεύθυνσης της Κεντρικής Υπηρεσίας του Υπουργείου Εσωτερικών.

ε) Ένα Μηχανικό της Διεύθυνσης Τεχνικών Υπηρεσιών του Υπουργείου Εσωτερικών.

2. (...)

3. Το Συμβούλιο είναι αρμόδιο για τη θεώρηση μελετών δημοτικών και κοινοτικών έργων, κατά τις κείμενες διατάξεις. Συνέρχεται για το σκοπό αυτό με περιορισμένη σύνθεση, με τη συμμετοχή μόνο των υπό τα στοιχεία β, γ και ε, μελών αυτού».

8. α. Σύμφωνα με το άρθρο 1 παρ. 1, 9 εδάφιο α', 10, 11, 12, 13 και 14 του Ν. 3316/2005 «Ανάθεση εκτέλεσης δημοσίων συμβάσεων, εκπόνησης μελετών και παροχής συναφών υπηρεσιών κ.ά. διατάξεις» (ΦΕΚ Α' 42/22.2.2005), όπως ισχύει:

«Άρθρο 1. Έννοιες Ορισμοί.

Για την εφαρμογή του νόμου αυτού, οι παρακάτω όροι έχουν τις αντίστοιχες έννοιες:

1. "Δημόσια σύμβαση" είναι η έγγραφη σύμβαση εξ επαχθούς αιτίας, η οποία συνάπτεται μεταξύ αναθέτουσας Αρχής της παραγράφου 9 και αναδόχου της παραγράφου 19 και έχει ως αντικείμενο την εκπόνηση μελέτης ή την παροχή λοιπών υπηρεσιών μηχανικού, όπως αυτή ορίζεται στις κείμενες διατάξεις, καθώς και την παροχή υπηρεσιών άλλων ελευθέρων επαγγελματιών κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 2. (...)

9. "Αναθέτουσες Αρχές" είναι το Δημόσιο, τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου (Ν.Π.Δ.Δ.), οι οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.) όλων των βαθμών, οι δημοτικές, νομαρχιακές και δημόσιες επιχειρήσεις κάθε νομικής μορφής, οι οργανισμοί δημοσίου δικαίου και οι ενώσεις κάθε νομικής μορφής που συγκροτούνται από τα ανωτέρω νομικά πρόσωπα. (...)

10. "Κύριος του έργου" είναι το Δημόσιο ή ένα από τα νομικά πρόσωπα που αναφέρονται στην προηγούμενη παράγραφο, στο οποίο

ανήκει το έργο για το οποίο παρέχονται οι υπηρεσίες των συμβάσεων των παραγράφων 1 έως 4.

11. "Εργοδότης" είναι η αναθέτουσα Αρχή που καταρτίζει σύμβαση μελέτης ή παροχής υπηρεσιών με τον ανάδοχο είτε για λογαριασμό της είτε για λογαριασμό του κυρίου του έργου.

12. "Προϊσταμένη Αρχή" είναι η αρχή ή η υπηρεσία ή το όργανο: α) της αναθέτουσας Αρχής, που διενεργεί τη διαδικασία ανάθεσης των συμβάσεων των παραγράφων 1 έως 4 και β) του εργοδότη, που εποπτεύει την εκτέλεση της συναφθείσας σύμβασης, ασκώντας για λογαριασμό του αποφασιστικές αρμοδιότητες, ιδίως σε θέματα τροποποίησης των όρων της σύμβασης.

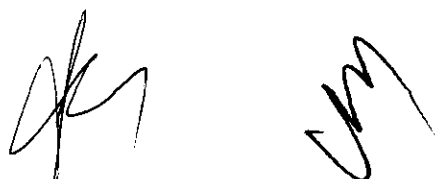
13. "Διευθύνουσα Υπηρεσία" είναι η τεχνική υπηρεσία που έχει την αρμοδιότητα διοίκησης της συναφθείσας σύμβασης, υπό την εποπτεία της Προϊσταμένης Αρχής.

14. "Τεχνικό συμβούλιο" είναι το συλλογικό όργανο που έχει την αρμοδιότητα να γνωμοδοτεί στον εργοδότη για την έκδοση αποφάσεων, όταν προβλέπεται από την κείμενη νομοθεσία ή ζητείται από την Προϊσταμένη Αρχή».

β. Σύμφωνα με το άρθρο 2 παρ. 1, 2 εδάφιο α' και 4 του Ν. 3316/2005:

«Άρθρο 2. Πεδίο εφαρμογής Κατηγορίες μελετών.

1. Ο νόμος αυτός ρυθμίζει τη σύναψη και εκτέλεση όλων των δημοσίων συμβάσεων, ανεξαρτήτως αξίας, για την εκπόνηση μελετών και παροχή λοιπών υπηρεσιών μηχανικού και των άλλων ελευθερίων επαγγελματιών των κατηγοριών μελετών της παραγράφου 2, που εμπίπτουν καθ' ύλην στο "Παράρτημα ΙΙ Α" της Οδηγίας 2004/18/ΕΚ και στο "Παράρτημα ΧVIIΑ" της Οδηγίας 2004/17/ΕΚ, όπως εκάστοτε ισχύουν, όταν οι μελέτες δεν εκπονούνται και οι υπηρεσίες δεν παρέχονται από το προσωπικό της αναθέτουσας Αρχής. Για τις ανωτέρω συμβάσεις που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής των ανωτέρω Οδηγιών, ο παρών νόμος εναρμονίζει το εθνικό δίκαιο προς αυτές.

2. Οι μελέτες ή και υπηρεσίες επίβλεψης μελετών και έργων, ανάλογα με το αντικείμενό τους, διακρίνονται στις ακόλουθες κατηγορίες: (...)

3. (...)

4. Με Προεδρικό Διάταγμα που εκδίδεται ύστερα από πρόταση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων και του καθ' ύλην αρμόδιου Υπουργού, μπορεί να επεκτείνεται εν όλω ή εν μέρει το πεδίο εφαρμογής του νόμου αυτού και σε (...)

γ. Σύμφωνα με το άρθρο 31 παρ. 1, 4 και 5 του Ν 3316/2005:

«Άρθρο 31.Υποχρεώσεις του αναδόχου

1. Ο ανάδοχος εκτελεί τη σύμβαση σύμφωνα με τους όρους της, τις ισχύουσες προδιαγραφές και τους κανόνες της επιστήμης και της τέχνης και φέρει την πλήρη ευθύνη για την αρτιότητα του αντικειμένου της παροχής του. Οι αξιώσεις του εργοδότη κατά του αναδόχου λόγω πλημμελούς εκπλήρωσης της παροχής του παραγράφονται έξι (6) έτη μετά την παραλαβή του αντικειμένου της σύμβασης ή τη λύση της με οποιονδήποτε τρόπο. 2. (...) 3. (...)

4. Ελαττώματα ή ελλείψεις του αντικειμένου της σύμβασης, που εμφανίζονται κατά τη διάρκεια εκτέλεσής της, αλλά και μετά την οριστική παραλαβή της και μέχρι την παραγραφή των αξιώσεων του εργοδότη, αποκαθίστανται από τον ανάδοχο με δικές του δαπάνες. Αν διαπιστωθούν ελαττώματα ή ελλείψεις μέχρι την έναρξη της κατασκευής του έργου, η Διευθύνουσα Υπηρεσία καλεί τον ανάδοχο της μελέτης προκειμένου να τη διορθώσει ή και συμπληρώσει και εφόσον δεν συμμορφωθεί εκδίδει και κοινοποιεί στον ανάδοχο Πρόσκληση στην οποία: α) αναφέρεται ότι η διαδικασία κινείται κατ εφαρμογή του άρθρου τούτου, β) περιγράφονται τα ελαττώματα και οι ελλείψεις της μελέτης ή της υπηρεσίας, γ) χορηγείται εύλογη προθεσμία για την αποκατάσταση, δ) επισημαίνεται ότι η Πρόσκληση μπορεί να προσβληθεί με ένσταση ενώπιον της Προϊσταμένης Αρχής και μέσα στη νόμιμη προθεσμία. Η ένσταση του αναδόχου δεν αναστέλλει την υποχρέωση συμμόρφωσής του στην Πρόσκληση. Αν αποδειχθεί ότι ο ανάδοχος δεν

ευθύνεται, η δαπάνη αποκατάστασης των ελλείψεων ή ελαττωμάτων βαρύνει τον κύριο του έργου. Αν ο ανάδοχος αρνηθεί να αποκαταστήσει το ελάττωμα ή την έλλειψη μέσα στην ταχθείσα προθεσμία, αποκαθίσταται από τον εργοδότη σε βάρος και για λογαριασμό του, με απευθείας ανάθεση των σχετικών εργασιών σε μελετητή που έχει τα νόμιμα προσόντα.

5. Επιτρέπεται η τροποποίηση της εγκεκριμένης μελέτης, κατά τη διάρκεια εκτέλεσης του έργου, για τη διόρθωση σφαλμάτων της ή τη συμπλήρωση ελλείψεων της ή για λόγους που υπαγορεύονται από απρόβλεπτες περιστάσεις. Προς τούτο υποβάλλεται πρόταση της Διευθύνουσας Υπηρεσίας του έργου προς την Προϊσταμένη Αρχή, η οποία αποφασίζει ύστερα από γνώμη του αρμόδιου τεχνικού συμβουλίου κατασκευών. Αν η τροποποίηση αποδίδεται σε σφάλματα και ελλείψεις της μελέτης και ο μελετητής αποδέχεται την ευθύνη του, τροποποιεί τη μελέτη κατά την παράγραφο 4, εφόσον δεν έχουν παραγραφεί οι αξιώσεις του εργοδότη. Σε κάθε άλλη περίπτωση την τροποποίηση αναλαμβάνει ο ανάδοχος του έργου σε συνεργασία με μελετητή που διαθέτει τα νόμιμα προσόντα. Για να εισαχθεί το θέμα στο τεχνικό συμβούλιο πρέπει η τροποποιητική μελέτη να είναι σε στάδιο αντίστοιχο με την προς τροποποίηση και να έχει τεθεί υπόψη του αρχικού μελετητή που διατυπώνει εγγράφως σε εύλογη προθεσμία τη γνώμη του. Κατά τη συζήτηση στο συμβούλιο καλούνται προς ακρόαση ο αρχικός μελετητής, ο ανάδοχος του έργου ή εκπρόσωποί τους και εκπρόσωπος της υπηρεσίας που ενέκρινε την αρχική μελέτη, οι οποίοι υποβάλλουν γραπτό υπόμνημα. Η Προϊσταμένη Αρχή εκδίδει την απόφαση περί αποδοχής της πρότασης τροποποίησης της μελέτης μέσα σε προθεσμία τριάντα (30) ημερών από την έκδοση της γνωμοδότησης του συμβουλίου και η κοινοποίηση της απόφασης στην υπηρεσία τήρησης των μητρώων αποτελεί προϋπόθεση για την πληρωμή των εργασιών της τροποποιητικής μελέτης. Αν η ανάγκη τροποποίησης της μελέτης αποδίδεται σε σφάλματα ή ελλείψεις της και δεν έχουν παραγραφεί οι

αξιώσεις του κυρίου του έργου κατά του μελετητή, εφαρμόζονται οι διατάξεις του τελευταίου εδαφίου της παραγράφου 4. (...)

δ. Σύμφωνα με το άρθρο 37 παρ. 1 του Ν. 3316/2005:

«Άρθρο 37. Έγκριση της μελέτης. Παραλαβή του αντικειμένου της σύμβασης.

1. Εφόσον στις ισχύουσες διατάξεις για επί μέρους κατηγορίες μελετών δεν ορίζεται ιδιαίτερη διαδικασία έγκρισης της μελέτης, με την εγκριτική απόφαση της μελέτης, που εκδίδεται από το αρμόδιο κατά νόμο όργανο, πιστοποιείται η τήρηση όλων των προδιαγραφών, κανονισμών και τεχνικών οδηγιών που ισχύουν κατά το χρόνο σύνταξης αυτής και βεβαιώνεται η ποιοτική και ποσοτική της επάρκεια και η συμμόρφωση του αναδόχου προς τις συμβατικές εν γένει υποχρεώσεις του. Αν κατά το νόμο απαιτείται πριν την έγκριση της μελέτης η γνώμη άλλων υπηρεσιών και φορέων, υποχρεούνται να την υποβάλλουν μέσα σε χρονικό διάστημα δύο (2) μηνών από την αποστολή της μελέτης προς αυτούς, εκτός αν προβλέπεται διαφορετική προθεσμία από ειδικές διατάξεις. Η παρέλευση της προθεσμίας θεωρείται ως θετική γνωμοδότηση.

ε. Σύμφωνα με το άρθρο 45 του Ν. 3316/2005, όπως τούτο ισχύει:

«Άρθρο 45. Γενικές Μεταβατικές διατάξεις.

1. Ο νόμος αυτός εφαρμόζεται για την ανάθεση των μελετών και υπηρεσιών, όλων εν γένει των αναθετουσών Αρχών, όπως προσδιορίζονται στην παράγραφο 9 του άρθρου 1, επιφυλασσομένων των διατάξεων των περιπτώσεων ε', στ' και ζ' της παραγράφου 1 του επόμενου άρθρου, στους διαγωνισμούς των οποίων η προκήρυξη θα δημοσιευθεί μετά την έναρξη ισχύος του, καθώς και στις συμβάσεις που θα συναφθούν συνεπεία των διαγωνισμών αυτών, χωρίς να επιτρέπονται παρεκκλίσεις από τις διατάξεις του. (...) [όπως ισχύει μετά την παρ. 4 του άρθρου 3 Ν. 3481/2006 (ΦΕΚ Α 162/2.8.2006)].

Ως δημοσίευση νοείται (...). Οι διατάξεις του κεφαλαίου περί διοικητικής επίλυσης των διαφορών εφαρμόζονται στις διαφορές που ανακύπτουν με κοινοποίηση της βλαπτικής πράξης στον ανάδοχο, μετά

την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου, ανεξαρτήτως του χρόνου σύναψης της σύμβασης. (...) Κατ' εξαίρεση του πρώτου εδαφίου, στις μελέτες της κατηγορίας 28 της παρ. 2 του άρθρου 2 [σ.σ. μελέτες συστημάτων πληροφορικής και δικτύων] ο νόμος αυτός θα εφαρμοσθεί από την ημερομηνία που θα ορισθεί στο προεδρικό διάταγμα το οποίο θα εκδοθεί κατ' εξουσιοδότηση της παρ. 7 του άρθρου 39 [σ.σ. προς ρύθμιση θεμάτων εγγραφής στο μητρώο κλπ. Το τελευταίο εδάφιο της παρ.1 προστέθηκε με την παρ. 6α του άρθρου 5 του Ν. 3481/2006].

2. Τα καθήκοντα και οι αρμοδιότητες που προβλέπονται από το νόμο αυτόν ασκούνται από τα αρμόδια όργανα της αναθέτουσας Αρχής και του εργοδότη, σύμφωνα με τις οργανωτικές διατάξεις τους. Με κοινές αποφάσεις του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων και του καθ' ύλην αρμόδιου Υπουργού μπορεί να ορίζονται τα αποφαινόμενα και γνωμοδοτούντα όργανα των επί μέρους αναθετουσών Αρχών, για τις ανάγκες εφαρμογής του νόμου αυτού. Αποφαινόμενα όργανα που έχουν καθοριστεί με προγενέστερες διατάξεις διατηρούν τις αρμοδιότητές τους μέχρι την έκδοση νέας απόφασης. Μέχρι την έκδοση των νέων αποφάσεων ως αποφαινόμενα και γνωμοδοτούντα για τις συμβάσεις του νόμου αυτού όργανα, ορίζονται όργανα και υπηρεσίες των αναθετουσών Αρχών με απόφαση του οργάνου διοίκησης των αρχών αυτών.

3. Όπου οι κείμενες διατάξεις παραπέμπουν σε διατάξεις του Ν. 716/1977 και στα προεδρικά διατάγματα και τις υπουργικές αποφάσεις που εκδόθηκαν προς εκτέλεσή του, η παραπομπή νοείται ότι γίνεται στις αντίστοιχες διατάξεις του νόμου αυτού και στο προεδρικό διάταγμα, που θα εκδοθεί κατ' εξουσιοδότησή του.

4. Οι περί μητρώων διατάξεις του Ν. 716/1977 και των κανονιστικών πράξεων που εκδόθηκαν για την εφαρμογή του εξακολουθούν να ισχύουν, εφόσον δεν αντιτίθενται στις διατάξεις του νόμου αυτού, μέχρις ότου τεθεί σε ισχύ το προεδρικό διάταγμα κατ' εξουσιοδότηση της παραγράφου 7 του άρθρου 39. (...)»

στ. Σύμφωνα με τα άρθρα 46 και 47 του Ν. 3316/2005:

«Άρθρο 46. Διατηρούμενες και καταργούμενες διατάξεις

1. Διατηρούνται σε ισχύ: (...)

2. Από την έναρξη ισχύος του νόμου αυτού καταργούνται:

α) (...) β) (...)

γ) η παρ. 10 του άρθρου 4 του Ν. 1418/1984,

δ) (...)

ε) κάθε γενική ή ειδική διάταξη αντίθετη σε διατάξεις του παρόντος νόμου,

στ) ο Ν. 716/1977, τα προεδρικά διατάγματα και οι υπουργικές αποφάσεις που εκδόθηκαν προς εκτέλεσή του, με την επιφύλαξη της παρ. 4 του προηγούμενου άρθρου.

Άρθρο 47. Έναρξη ισχύος

Η ισχύς του παρόντος νόμου αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά στις επί μέρους διατάξεις».

10. Κατ' εξουσιοδότηση του άρθρου 45 παρ. 2 του Ν. 3316/2005, εκδόθηκε η απόφαση των Υπουργών ΕΣΔΔΑ και ΠΕΧΩΔΕ με αριθμό 40700/27.7.2006 «Γνωμοδοτούντα όργανα των ΟΤΑ Α βαθμού, Δημοτικών και Κοινοτικών ιδρυμάτων κλπ επιχειρήσεων (ΦΕΚ Β 1196/31.8.2006), σύμφωνα με την οποία:

«Ορίζουμε αποφαινόμενα και γνωμοδοτούντα όργανα των Ο.Τ.Α. Α' βαθμού και των λοιπών προαναφερόμενων φορέων σε εφαρμογή του ν. 3316/2005 (ΦΕΚ 42 Α') ως εξής:

1. Προϊσταμένη αρχή (...)

2. Αρμόδιο όργανο να αποφαινεται στις αιτήσεις θεραπείας είναι ο Γενικός Γραμματέας της Περιφέρειας.

3. (...)

4. Τεχνικό Συμβούλιο είναι το Περιφερειακό Συμβούλιο Δημοσίων Έργων του π.δ/τος 131/1998 (ΦΕΚ 105 Α')».

11. Η ερωτώσα υπηρεσία επικαλείται την παρ. 10 του άρθρου 4 του Ν. 1418/1984.

Όπως ήδη αναφέρθηκε στο σημείο 8.στ., με το προεκτεθέν άρθρο 46 παρ. 2 στοιχ. (γ) του Ν. 3316/2005, καταργήθηκε ρητώς η παρ. 10 του άρθρου 4 του Ν. 1418/1984, στην οποία οριζόταν:

«10. Για την τροποποίηση της μελέτης, μετά την υπογραφή της σύμβασης κατασκευής του έργου, απαιτείται απόφαση της προϊσταμένης αρχής, που εκδίδεται ύστερα από γνώμη του αρμόδιου τεχνικού συμβουλίου κατασκευών. Κατά τη συζήτηση του θέματος στο τεχνικό συμβούλιο καλούνται ο μελετητής και ο ανάδοχος κατασκευής του έργου ή εκπρόσωποι αυτών να αναπτύξουν τις απόψεις τους και να υποβάλουν γραπτό υπόμνημα. (...)» [ιδ. και άρθρο 1 παρ. 7 του Ν. 2229/1994 (ΦΕΚ Α' 138) σχετικά με το πεδίο εφαρμογής της διάταξης αυτής].

II. Παρατηρείται ότι το ερώτημα το οποίο έχει τεθεί εν προκειμένω, δεν συνοδεύεται από το ειδικότερο σκεπτικό ή τις ερμηνευτικές αμφιβολίες της ερωτώσας υπηρεσίας με βάση τις οποίες τούτο διατυπώνεται, λαμβανομένου υπόψη και του χρόνου θέσης σε ισχύ, τόσο του Ν. 3316/2005, όσο και των αποφάσεων 40700/27.7.2006 ΥΠΕΣΔΔΑ και ΥΠΕΧΩΔΕ και 23957/30.4.2007 ΥΠΕΣΔΔΑ.

Από την γραμματική του διατύπωση συνάγεται ότι, ο προβληματισμός της ερωτώσας υπηρεσίας, αναφέρεται: α) αφενός στο εάν, η αρμοδιότητα του τεχνικού συμβουλίου το οποίο γνωμοδοτεί για την τροποποίηση μελετών στο πλαίσιο των διατάξεων του άρθρου 31 παρ. 5 του Ν. 3316/2005 και της ΚΥΑ 40700/27.7.2006, συναρτάται με την αρμοδιότητα του τεχνικού συμβουλίου το οποίο γνωμοδοτεί για τη θεώρηση των μελετών, όπως αυτή καθορίζεται από τη διάταξη του άρθρου 209 παρ. 4 του Ν. 3463/2006 και την απόφαση ΥΠΕΣ 23957/30.4.2007, και β) στο εάν, το τεχνικό συμβούλιο το οποίο είναι αρμόδιο κατά τις ανωτέρω διατάξεις, γνωμοδοτεί για την τροποποίηση μελετών, επί συμβάσεων οι οποίες έχουν συναφθεί τόσο υπό την ισχύ του Ν. 716/1977, όσο και υπό την ισχύ του Ν. 3316/2005.

Υπό την ανωτέρω θεώρηση του ερωτήματος, από τις διατάξεις που προεκτέθηκαν συνάγονται τα ακόλουθα ως προς τα ζητήματα αυτά:

Α. 1. Στο άρθρο 209 παρ. 4 του Ν. 3463/2006, καθορίζονται οι τεχνικές υπηρεσίες οι οποίες είναι αρμόδιες για τη σύνταξη και θεώρηση των μελετών των έργων και παροχής υπηρεσιών και των τευχών δημόσιου διαγωνισμού ανάθεσης μελετών ή παροχής υπηρεσιών του Ν. 3316/2005, των αναφερομένων στην ίδια διάταξη φορέων.

Ειδικότερα καθορίζεται ως αρμόδια:

α) η τεχνική υπηρεσία των Δήμων, των Κοινοτήτων και των Συνδέσμων τους, αντιστοίχως, και σε περίπτωση έλλειψης ή αδυναμίας αυτής, η ΤΥΔΚ,

β) η τεχνική υπηρεσία των ΝΠΔΔ, των ιδρυμάτων και των επιχειρήσεων ύδρευσης αποχέτευσης των Δήμων ή Κοινοτήτων, σε περίπτωση δε έλλειψης ή αδυναμίας αυτής, η τεχνική υπηρεσία του Δήμου ή της Κοινότητας, και σε περίπτωση έλλειψης ή αδυναμίας της τελευταίας, η ΤΥΔΚ, κατά τα αναλυτικώς αναφερόμενα στο δεύτερο εδάφιο,

γ) σε περίπτωση αδυναμίας της ΤΥΔΚ, είναι επιτρεπτή η ανάθεση, κατόπιν αιτιολογημένης απόφασης σε ιδιώτες μελετητές, τηρουμένων των σχετικών διατάξεων.

Με την εκδοθείσα κατ' εξουσιοδότηση του τετάρτου εδαφίου του άρθρου 209 παρ. 4 του Ν. 3463/2006, απόφαση του Υπουργού ΕΣΔΔΑ με αριθμό 23957/30.4.2007, καθορίσθηκαν όρια προϋπολογισμού δαπάνης των μελετών έργων και υπηρεσιών, πέραν των οποίων απαιτείται θεώρηση από την αρμόδια Τεχνική Υπηρεσία, ύστερα από γνώμη του Περιφερειακού Συμβουλίου Δημοσίων Έργων ή από την Τεχνική Υπηρεσία του Υπουργείου Εσωτερικών Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, ύστερα από γνώμη του Συμβουλίου Δημοτικών και Κοινοτικών Έργων και Θεώρησης Μελετών.

Σημειώνεται ότι με την Γνωμοδότηση ΝΣΚ (Ολομελείας) 91/2003 είχε ήδη γίνει δεκτό ότι, το Περιφερειακό Συμβούλιο Δημοσίων Έργων έχει γνωμοδοτικές αρμοδιότητες και σε θέματα έργων των Δήμων και Κοινοτήτων και των λοιπών φορέων του Π.Δ. 171/87.

2. α. Σύμφωνα με το άρθρο 2 παρ. 1 του Ν. 3316/2005, ο νόμος αυτός ρυθμίζει τη σύναψη και εκτέλεση όλων των δημοσίων συμβάσεων για την εκπόνηση μελετών και παροχή λοιπών υπηρεσιών οι οποίες εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του, όταν οι μελέτες δεν εκπονούνται και οι υπηρεσίες δεν παρέχονται από το προσωπικό της αναθέτουσας αρχής.

Στο άρθρο 1 του εν λόγω νόμου δίδεται ο ορισμός της μελέτης, ενώ στο άρθρο 2 αυτού, καθορίζεται το πεδίο εφαρμογής του και ορίζονται οι κατηγορίες μελετών που διέπονται από τις διατάξεις του.

Περαιτέρω, στη διάταξη του άρθρου 45 παρ. 3 του Ν. 3316/2005, ρητώς ορίζεται ότι, όπου οι κείμενες διατάξεις παραπέμπουν σε διατάξεις του Ν. 716/1977 και στα προεδρικά διατάγματα και τις υπουργικές αποφάσεις που εκδόθηκαν προς εκτέλεσή του [τα οποία ρητώς καταργήθηκαν με τη διάταξη του άρθρου 46 παρ. 2 στοιχείο στ), με την επιφύλαξη του άρθρου 45 παρ. 4], παραπομπή νοείται ότι γίνεται στις αντίστοιχες διατάξεις του Ν. 3316/2005 και στο προεδρικό διάταγμα το οποίο θα εκδοθεί κατ' εξουσιοδότησή του.

Από τις παραπάνω διατάξεις προκύπτει ότι ο Ν. 3316/2005 αντικατέστησε το νομικό πλαίσιο του Ν. 716/1977 και των διαταγμάτων τα οποία είχαν εκδοθεί σε εκτέλεσή του [Γνωμδ ΝΣΚ (Β' Τμήματος) 400/2007, Γνωμδ ΝΣΚ (Α' Τμήματος) 312/2005, Γνωμδ ΝΣΚ (Ε' Τμήματος) 244/2005].

β. Στο άρθρο 45 παρ. 2 του Ν. 3316/2005 προβλέφθηκε η έκδοση κοινών αποφάσεων του καθ' ύλην αρμοδίου Υπουργού και του Υπουργού ΠΕΧΩΔΕ, για τον καθορισμό των οργάνων των επιμέρους αναθετουσών αρχών, τα οποία αποφαινόνται και γνωμοδοτούν για τις ανάγκες εφαρμογής του.

Σύμφωνα με την εγκύκλιο του ΥΠΕΧΩΔΕ με αριθ. 11/2006 «Οδηγίες θεσμοθέτησης αποφαινομένων και γνωμοδοτούντων οργάνων σε συμβάσεις ν. 3316/05»:

«Α. (...) Για την απρόσκοπτη εφαρμογή του νόμου είναι απολύτως απαραίτητος ο καθορισμός εκ μέρους των αναθετουσών αρχών, των εξής

«αποφαινομένων και γνωμοδοτούντων οργάνων», τα οποία άλλωστε πρέπει να δηλώνονται στις προκηρύξεις των συμβάσεων (βλέπετε άρθρο 1 των προτύπων τευχών): συλλογικό όργανο που έχει την αρμοδιότητα να γνωμοδοτεί στον εργοδότη για την έκδοση αποφάσεων, όταν προβλέπεται από την κείμενη νομοθεσία ή ζητείται από την Προϊσταμένη Αρχή.

Οι αρμοδιότητες του Τ.Σ. ασκούνται τόσο κατά την ανάθεση των συμβάσεων (βλέπετε π.χ. άρθρα 10 παρ. 1 στ1, 15 παρ. 3, 20 παρ. 4), όσο και – κυρίως - κατά την εκτέλεση (άρθρα 26, 29 παρ. 1, 31 παρ. 5 κ.λ.π.).

Β. Στο άρθρο 45 παρ. 2 του ν. 3316/05 ορίζονται (...) Οι διατάξεις της παραγράφου αυτής είναι επαρκώς ευέλικτες, ούτως ώστε να μη δυσχερανθεί η ανάθεση και η εκτέλεση συμβάσεων εξ αιτίας του μη έγκαιρου ορισμού από τις αναθέτουσες αρχές των απαραίτητων για την λειτουργία του νόμου αποφαινομένων και γνωμοδοτούντων οργάνων. Για το λόγο αυτό ορίζεται ότι αν μεν υφίστανται ήδη σε κάποια αναθέτουσα αρχή τέτοια όργανα (είτε επειδή καθορίζονται με τις οργανωτικές διατάξεις της είτε επειδή καθορίστηκαν με οποιονδήποτε άλλο τρόπο στο παρελθόν), εξακολουθούν να ασκούν τα καθήκοντα τους.

Εάν δεν υφίστανται τέτοια όργανα, πρέπει να καθοριστούν με Κοινή Απόφαση του καθ' ύλην αρμόδιου Υπουργού (αυτού δηλαδή στον οποίο υπάγεται ή από τον οποίο εποπτεύεται η συγκεκριμένη αναθέτουσα αρχή) και του Υπουργού ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε. (...) Γ. (...) Δ. Συμπερασματικά, για την καλή και απρόσκοπτη λειτουργία του νόμου 3316/05, πρέπει να συνταχθούν από τα Υπουργεία που διαχειρίζονται τα ίδια, ή οι υποκείμενοι σε αυτά φορείς, συμβάσεις του ν. 3316/05, σχέδια κοινών Υπουργικών αποφάσεων, που θα καθορίζουν τα αποφαινόμενα και γνωμοδοτικά όργανα των υπηρεσιών τους καθώς και των αναθετουσών αρχών που εποπτεύουν και να αποσταλούν στο Υπουργείο μας προς συνυπογραφή από τον Υπουργό. (...)».

3. α. Κατ' εξουσιοδότηση της διάταξης του άρθρου 45 παρ. 2 του Ν. 3316/2005, εκδόθηκε η απόφαση των Υπουργών ΕΣΔΔΑ και ΠΕΧΩΔΕ με

αριθμό 40700/27.7.2006 «Γνωμοδοτούντα όργανα των ΟΤΑ Α βαθμού, Δημοτικών και Κοινοτικών ιδρυμάτων κλπ επιχειρήσεων (ΦΕΚ Β 1196/31.8.2006), για τον καθορισμό των αποφαινομένων και γνωμοδοτούντων οργάνων των ΟΤΑ Α' βαθμού και των λοιπών φορέων οι οποίοι διαλαμβάνονται στο άρθρο 209 παρ. 4 του Ν. 3463/2006 και οι οποίοι αναγνωρίζονται ως αναθέτουσες αρχές, σύμφωνα και με το άρθρο 1 παρ. 9 του Ν. 3316/2005.

Με την παρ. 4 της εν λόγω απόφασης, ορίσθηκε ως αρμόδιο Τεχνικό Συμβούλιο για την εφαρμογή του Ν. 3316/2005 σε ζητήματα μελετών για έργα των ανωτέρω φορέων, το Περιφερειακό Συμβούλιο Δημοσίων Έργων του ΠΔ 131/1998.

Σύμφωνα με τη ρητή διάταξη του άρθρου 45 παρ. 2 του Ν. 3316/2005, οι κοινές υπουργικές αποφάσεις οι οποίες εκδίδονται κατ' εξουσιοδότησή της, ισχύουν από την ημερομηνία δημοσίευσής τους και από την ίδια ημερομηνία παύουν οι αρμοδιότητες των οργάνων τα οποία είχαν καθορισθεί ως αποφαινόμενα και γνωμοδοτούντα με προγενέστερες διατάξεις, για τα ζητήματα που εμπίπτουν στο ρυθμιστικό πεδίο του Ν. 3316/2005 (ο.π. Γνμδ ΝΣΚ 400/2007, 244/2005).

β. Σημειώνεται επίσης ότι, κατ' εξουσιοδότηση του άρθρου 45 παρ. 2 του Ν. 3316/2005, εκδόθηκε η απόφαση του Υπουργού ΠΕΧΩΔΕ με αριθμό Δ17γ/07/45/ΦΝ 439.4/13.3.2007 «Περί αποφαινομένων και γνωμοδοτούντων οργάνων του Υπουργείου ΠΕΧΩΔΕ και των εποπτευομένων νομικών προσώπων, σε συμβάσεις του ν. 3316/2005» (ΦΕΚ Β' 447/3.4.2007).

Σε συνέχεια της απόφασης αυτής εκδόθηκε η εγκύκλιος του ΥΠΕΧΩΔΕ με αριθ. 10/2007 (ΦΕΚ 447Β/2007), στις παρ. 2, 3 και 5 της οποίας αναφέρονται τα ακόλουθα, τα οποία και βρίσκονται σε συμφωνία με το προεκτεθέν συμπέρασμα:

«2. Οι αρμοδιότητες που κατανέμονται με την απόφαση θα ασκούνται από τα νέα όργανα μετά την 3.5.2007 (άρθρα 7 και 8 της απόφασης). Συνεπώς αποφάσεις που θα ληφθούν, στα πλαίσια των

διαδικασιών ανάθεσης και εκτέλεσης έργων μετά την ημερομηνία αυτή πρέπει να ληφθούν από τα νέα όργανα.

3. Τονίζεται ότι οι αρμοδιότητες θα ασκούνται μετά την ως άνω ημερομηνία από τα νέα όργανα, ακόμα και στις εκκρεμείς διαδικασίες ανάθεσης και εκτέλεσης. Συνεπώς ακόμα κι αν στην προκήρυξη συγκεκριμένης σύμβασης ορίζεται άλλο όργανο, η άσκηση των αρμοδιοτήτων του παύει στις 2.5.2007 και περιέρχεται στα νέα όργανα. 4.(...)

5. Ενστάσεις που τυχόν ασκούνται και απευθύνονται ενώπιον της μέχρι την 2.5.2007 Π.Α., (δηλαδή κατονομάζουν ως Π.Α. το παλιό όργανο) εκδικάζονται μετά την 3.5.2007 από τα νέα όργανα, χωρίς από την εσφαλμένη αναφορά των οργάνων να προκύπτει ζήτημα απαραδέκτου. (...)

4. Στο άρθρο 31 παρ. 5 του Ν. 3316/2005 ρυθμίζονται τα ζητήματα τροποποίησης της εγκεκριμένης μελέτης, με απόφαση της Προϊσταμένης Αρχής κατόπιν γνωμοδότησης του αρμοδίου τεχνικού συμβουλίου, το οποίο, στο δεύτερο εδάφιο της εν λόγω διάταξης, προσδιορίζεται ως συμβούλιο «κατασκευών».

Σύμφωνα με την με αριθμό 28/2006 εγκύκλιο ΥΠΕΧΩΔΕ με την οποία παρασχέθηκαν διευκρινίσεις σχετικά με την προσθήκη εκπροσώπου εργοληπτικών οργανώσεων σε τεχνικά συμβούλια φορέων δημοσίου:

«1. (...) 2. (...) Συνήθως τα τεχνικά αυτά συμβούλια είναι κοινά για μελέτες και έργα. Στην περίπτωση αυτή αρκεί η προσθήκη ενός εκπροσώπου των εργοληπτικών οργανώσεων. Εφόσον έχουν ήδη συνεστημένα (περίπτωση που απ' όσο τουλάχιστον γνωρίζουμε υφίσταται σπάνια) ειδικά τεχνικά συμβούλια για συμβάσεις μελετών, θα προσθέσουν επίσης έναν εκπρόσωπο εργοληπτικών οργανώσεων (...)

5. Από το συνδυασμό των διατάξεων των άρθρων 31 παρ. 5, 45 παρ. 2 του Ν. 3316/2005 και της παρ. 4 της ΚΥΑ 40700/27.7.2006, και ειδικότερα από τη γραμματική ερμηνεία τους, αλλά και υπό το πνεύμα των οδηγιών που παρασχέθηκαν προς τις υπηρεσίες με τις προαναφερόμενες εγκυκλίους του ΥΠΕΧΩΔΕ, συνάγεται ότι, από την

επομένη της δημοσίευσης της ΚΥΑ 40700/27.7.2006 (ΦΕΚ Β' 1196/31.8.2006), για την τροποποίηση μελετών, οι οποίες εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του Ν. 3316/2005 και αφορούν τους φορείς του άρθρου 209 παρ. 4 του Ν. 3463/2006, κατέστη αρμόδιο το οικείο Περιφερειακό Συμβούλιο Δημοσίων Έργων και έπαυσε η αρμοδιότητα άλλων τεχνικών συμβουλίων τα οποία είχαν καθορισθεί από άλλες διατάξεις ως γνωμοδοτούντα όργανα για τα εν λόγω ζητήματα.

Εξάλλου, από τις διατάξεις των άρθρων, 45 παρ. 3 και 46 παρ. 2 στοιχείο στ) του Ν. 3316/2005, περί κατάργησης του Ν. 716/1977 και των νομοθετημάτων που εκδόθηκαν προς εκτέλεσή του (με την επιφύλαξη της παρ. 4 του άρθρου 45 του Ν. 3316/2005), συνάγεται ότι μετά την θέση σε ισχύ του Ν. 3316/2005 κατά τα ειδικότερα οριζόμενα στις επιμέρους διατάξεις του (ιδ. και άρθρο 45 παρ. 1 εδάφιο τελευταίο, για τις μελέτες της κατηγορίας 28 του άρθρου 2 παρ. 2), οι διατάξεις του Ν. 3316/2005 έχουν εφαρμογή σε όλες τις περιπτώσεις κατά τις οποίες ανακύπτει ζήτημα τροποποίησης μελέτης, η οποία εμπίπτει στο ρυθμιστικό πεδίο του, ανεξαρτήτως τους εάν η σχετική σύμβαση συνήφθη υπό την ισχύ του Ν. 716/1977 ή του Ν. 3316/2005.

Κατ' ακολουθίαν τούτων, το τεχνικό συμβούλιο το οποίο έχει ορισθεί ως αρμόδιο, κατ' εξουσιοδότηση του άρθρου 45 παρ. 2 του Ν. 3316/2005, να γνωμοδοτεί για θέματα τροποποίησης συμβάσεων κατά το άρθρο 31 παρ. 5 του ιδίου νόμου, έχει αρμοδιότητα ανεξαρτήτως του εάν η σύμβαση έχει συναφθεί υπό την ισχύ του Ν. 716/1977 ή του Ν. 3316/2005.

Υπέρ των ανωτέρω συνηγορεί και η ρύθμιση του άρθρου 45 παρ. 1 εδάφιο τέταρτο του Ν. 3316/2005, στην οποία ρητώς ορίζεται ότι οι διατάξεις του κεφαλαίου περί διοικητικής επίλυσης των διαφορών εφαρμόζονται στις διαφορές που ανακύπτουν με κοινοποίηση της βλαπτικής πράξης στον ανάδοχο, μετά την έναρξη ισχύος του, ανεξαρτήτως του χρόνου σύναψης της σύμβασης.

Β. 1. α. Αναφορικά με τον προβληματισμό που ενυπάρχει στο προκείμενο ερώτημα, σχετικά με το εάν η αρμοδιότητα του

γνωμοδοτούντος τεχνικού συμβουλίου στο πλαίσιο της τροποποίησης μελέτης κατά την εκτέλεση του έργου σύμφωνα με το άρθρο 31 παρ. 5 του Ν. 3316/2005, συναρτάται με τη διαφοροποίηση του τεχνικού συμβουλίου το οποίο γνωμοδοτεί κατά το στάδιο της αρχικής θεώρησης μελετών, σύμφωνα τις διατάξεις του άρθρου 209 παρ. 4 του Ν. 3463/2006 και της απόφασης ΥΠΕΣΔΔΑ 23957/30.4.2007, αναλόγως του ύψους του προϋπολογισμού της μελέτης (Περιφερειακό Συμβούλιο Δημοσίων Έργων ή Συμβούλιο Δημοτικών και Κοινοτικών Έργων και Θεώρησης Μελετών του Υπουργείου Εσωτερικών), σημειώνονται τα ακόλουθα:

Το άρθρο 209 παρ. 4 του Ν. 3463/2006 ρυθμίζει ζητήματα θεώρησης μελετών των έργων και παροχής υπηρεσιών και των τευχών δημόσιου διαγωνισμού ανάθεσης μελετών ή παροχής υπηρεσιών του Ν. 3316/2005, των φορέων στους οποίους αναφέρεται.

Στο εδάφιο ε' της διάταξης αυτής, ορίζεται ότι η προβλεπόμενη στο άρθρο 37 παρ. 1 του Ν. 3316/2005 απόφαση περί έγκρισης της μελέτης, εκδίδεται από την αρμόδια Διευθύνουσα Υπηρεσία.

Περαιτέρω, από τη διατύπωση των εδαφίων α' έως και δ' του άρθρου 209 παρ. 4 του Ν. 3436/2006, σε συνδυασμό με τις διατάξεις της απόφασης ΥΠΕΣΔΔΑ 23957/30.4.2007, συνάγεται ότι η κατά τις διατάξεις αυτές γνωμοδοτική αρμοδιότητα για τη θεώρηση μελετών, αφορά αφενός μελέτες οι οποίες εκπονούνται από τις τεχνικές υπηρεσίες των οικείων φορέων, και αφετέρου τεύχη δημοπράτησης των προς ανάθεση μελετών.

β. Ο Ν. 3316/2005 ρυθμίζει, σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 2 παρ. 1 αυτού, ζητήματα μελετών οι οποίες δεν εκπονούνται και οι σχετικές υπηρεσίες δεν παρέχονται από το προσωπικό της αναθέτουσας αρχής, και μάλιστα ανεξαρτήτως αξίας.

Με δεδομένη τη ρητή πρόβλεψη του άρθρου 45 παρ. 2 του Ν. 3316/2005 σχετικά με αποκλειστική αρμοδιότητα των οργάνων τα οποία καθορίζονται ως αρμόδια να γνωμοδοτούν για θέματα του νόμου τούτου με τις ΚΥΑ που εκδίδονται σε εκτέλεση της ίδιας διάταξης και το ότι με

την κοινή απόφαση των Υπουργών ΕΣΔΔΑ και ΠΕΧΩΔΕ με αριθμό 40700/27.7.2006, ορίσθηκε ως αρμόδιο τεχνικό συμβούλιο το Περιφερειακό Συμβούλιο Δημοσίων Έργων, δεν θα μπορούσε να θεωρηθεί ότι χωρεί διαφοροποίηση της αρμοδιότητας του τεχνικού συμβουλίου που γνωμοδοτεί για την τροποποίηση μελέτης κατά το άρθρο 31 παρ. 5 του Ν. 3316/2005, με βάση τις διατάξεις της απόφασης του Υπουργού ΕΣΔΔΑ με αριθμό 23957/30.4.2007, η οποία εκδόθηκε κατ' εξουσιοδότηση του άρθρου 209 παρ. 4 του Ν. 3436/2006 προς ρύθμιση των προαναφερθέντων ζητημάτων θεώρησης μελετών.

Η αντίθετη εκδοχή θα προσέκρουε, σε κάθε περίπτωση στο ότι, η απόφαση με αριθμό 23957/30.4.2007 έχει εκδοθεί από τον Υπουργό ΕΣΔΔΑ, ενώ κατά το άρθρο 45 παρ. 2 του Ν. 3316/2005, τα γνωμοδοτούντα όργανα, για την εφαρμογή όλων των ζητημάτων που εμπίπτουν στις ρυθμίσεις του Ν. 3316/2005, καθορίζονται με κοινές αποφάσεις του καθ' ύλην αρμοδίου Υπουργού και του Υπουργού ΠΕΧΩΔΕ.

Εξάλλου, τα αυτά θα ίσχυαν, λαμβανομένων υπόψη όσων αναφέρθηκαν σχετικά με την κατάργηση της αρμοδιότητας άλλων οργάνων, ανεξαρτήτως του εάν η θεώρηση της μελέτης κατ' εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 209 παρ. 4 του Ν. 3463/2006, θα μπορούσε να θεωρηθεί ως αυτοτελής διαδικασία στο πλαίσιο του ΔΚΚ, ή να υπαχθεί στο άρθρο 37 παρ. 1 του Ν. 3316/2005, στο οποίο γίνεται αναφορά σε γνώμη άλλων υπηρεσιών ή φορέων πριν την έκδοση της εγκριτικής πράξης, και στο οποίο παραπέμπει το άρθρο 209 παρ. 4 εδάφιο πέμπτο του Ν. 3463/2006.

2. Σημειώνεται ότι με Γνωμοδοτήσεις του ΝΣΚ, οι οποίες εκδόθηκαν, κυρίως στο πλαίσιο της εφαρμογής του Ν. 1418/1984, είχε γίνει δεκτό ότι η γνωμοδοτική αρμοδιότητα του τεχνικού συμβουλίου τελούσε σε συνάρτηση με την αρμοδιότητα για θεώρηση της μελέτης [ιδ. Γνωμδ. ΝΣΚ 515/2004, η οποία εκδόθηκε υπό την ισχύ του άρθρου 268 παρ. 3 του προϊσχύσαντος ΔΚΚ (ΠΔ 410/1995) και αφορούσε διαδικασία επιλογής εργοληπτικής επιχείρησης με δημοπρασία με προεπιλογή και με

το σύστημα μελέτη - κατασκευή, κατά το άρθρο 4 παρ. 2 περ. β' και παρ. 4 περ. ε' του Ν. 1418/1984, Γνωμδ. ΝΣΚ 457/2002 με την οποία αντιμετωπίστηκε ζήτημα τροποποίησης μελέτης κατασκευής έργου με βάση τις διατάξεις του άρθρου 4 παρ. 10 του Ν. 1418/1984 (σ.σ. το οποίο καταργήθηκε με το άρθρο 46 παρ. 1 περ. γ' του Ν. 3316/2005), Γνωμδ. ΝΣΚ (ατομική) 352/29.6.2006, η οποία αφορούσε τη σύνταξη σύμβασης ανάθεσης συμπληρωματικών εργασιών, στο πλαίσιο του άρθρου 8 παρ. 1 και 2 του Ν. 1418/1984, και του άρθρου 268 παρ. 3 του ΠΔ 410/1995].

Οι ανωτέρω Γνωμοδοτήσεις είτε εκδόθηκαν πριν την ισχύ του Ν. 3316/2005 και της ΚΥΑ με αριθμό 40700/27.7.2006, είτε εκδόθηκαν πριν την ισχύ του Ν. 3463/2006, είτε αντιμετώπισαν ζητήματα εντασσόμενα στο πλαίσιο των ρυθμίσεων του Ν. 1418/1984.

Λαμβανομένων υπόψη, των ρητών ρυθμίσεων του άρθρου 45 παρ. 2 του Ν. 3316/2005 και της εκδοθείσας κατ' εξουσιοδότηση τούτου, κοινής απόφασης των Υπουργών ΕΣΔΔΑ και ΠΕΧΩΔΕ με αριθμό 40700/27.7.2006, οι οποίες ισχύουν πλέον, παρίσταται προβληματική η συνάρτηση της αρμοδιότητας του τεχνικού συμβουλίου που γνωμοδοτεί με βάση τις διατάξεις αυτές, για την κατά το άρθρο 31 παρ. 5 του Ν. 3316/2005 τροποποίηση μελετών των φορέων του άρθρου 209 παρ. 4 του Ν. 3463/2006, με την γνωμοδοτική αρμοδιότητα η οποία έχει διαμορφωθεί στο πλαίσιο εφαρμογής του ΔΚΚ, για την θεώρηση μελέτης, αναλόγως του ύψους προϋπολογισμού αυτής.

III. Κατ' ακολουθίαν όσων αναφέρθηκαν, στο πλαίσιο των προβληματισμών οι οποίοι συνάγονται από το ερώτημα που διατυπώνεται στο με αριθμό 71462/18.11.2008 έγγραφο του Γενικού Γραμματέα του Υπουργείου Εσωτερικών (Γενική Δ/νση Τοπικής Αυτοδιοίκησης, Δ/νση Τεχνικών Υπηρεσιών), κατά την ομόφωνη γνώμη του Τμήματος, αρμόζει η απάντηση ότι, αρμόδιο τεχνικό συμβούλιο, το οποίο γνωμοδοτεί για την κατά το άρθρο 31 παρ. 5 του Ν. 3316/2005 τροποποίηση μελετών των φορέων του άρθρου 209 παρ. 4 του Ν. 3463/2006, οι οποίες ανατέθηκαν με τις διατάξεις του Ν. 716/1977 ή του Ν. 3316/2005, είναι

το οριζόμενο στην εκδοθείσα κατ' εξουσιοδότηση του άρθρου 45 παρ. 2 του Ν. 3316/2005 απόφαση των Υπουργών ΕΣΔΔΑ και ΠΕΧΩΔΕ με αριθμό 40700/27.7.2006 (ΦΕΚ Β' 1196/31.8.2006), Περιφερειακό Συμβούλιο Δημοσίων Έργων του ΠΔ 131/1998.

Θεωρήθηκε

Αθήνα, 18 Δεκεμβρίου 2008

Ο Πρόεδρος

Η Εισηγήτρια

Νικόλαος Μαυρίκας
Αντιπρόεδρος ΝΣΚ

Φωτεινή Δεδούση
Πρόεδρος ΝΣΚ

